

Stretnutie slovenských a českých pestovateľov lesa vo Vysokých Tatrách

V atraktívnom prostredí Vysokých Tatier sa dňoch 9. až 10. septembra 2014 v hoteli Panoráma na Štrbskom Plese konalo už jubilejné 15. stretnutie slovenských a českých odborníkov v problematike pestovania lesa. Toto podujatie sa uskutočňuje od roku 1999, pričom každoročne je jeho organizátorom jedno z piatich pracovísk z Českej republiky alebo Slovenska. Sú to nasledujúce pedagogicko-vedecké, resp. vedeckovýskumné pracoviská: Fakulta lesnícká a dřevarašská ČZU v Prahe, Lesnícká a dřevarašská fakulta Mendelovej univerzity v Brne, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Výzkumná stanice Opočno, Lesnícká fakulta TU vo Zvolene a Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen. Tohoročné stretnutie zorganizovali pracovníci Odboru pestovania a produkcie lesa NLC Zvolen.

Cieľom týchto stretnutí, ktoré majú vždy charakter medzinárodnej vedeckej konferencie už tradične býva výmena poznatkov, resp. oboznámenie sa s výsledkami dosiahnutými pri riešení vedeckých projektov na uvedených pedagogicko-vedeckých, resp. vedeckovýskumných pracoviskách za ostatný rok. Na podujatí sa zúčastnilo vyše 50 pracovníkov (s početným zastúpením mladých pracovníkov – doktorandov), ktorí predniesli svoje referáty v piatich blokoch podľa jednotlivých pracovísk v Českej republike a na Slovensku.

Podujatie otvoril Ing. Jaroslav Jankovič, CSc., vedúci odboru pestovania a produkcie lesa NLC-LVÚ vo Zvolene (obr. 1), ktorý okrem privítania všetkých účastníkov vyzdvihol zachovanie tradície vzájomného stretávania sa uvedených pracovísk pôsobiacich v odbore pestovania lesa.

Obr. 1. Stretnutie slovenských a českých odborníkov v pestovaní lesa otvoril Ing. Jaroslav Jankovič, CSc., vedúci odboru pestovania a produkcie lesa (Foto: Ing. Anna Tůčeková, PhD.)

Po tomto úvode nasledoval blok referátov podľa jednotlivých pracovísk. V rámci neho vždy vedúci organizačných jednotiek uvedených inštitúcií (prof. Ing. Ivo Kupka, CSc. v zastúpení prof. Ing. Viléma Podrázského, CSc.; doc. Ing. Radek Pokorný, PhD.; prof. Ing. Milan Saniga, DrSc.; doc. Ing. Antonín Jurásek, CSc. a Ing. Jaroslav Jankovič, CSc.) predniesli najskôr personálne obsadenie svojich materských pracovísk, resp. riešiteľských tímov a oboznámili prítomných s vedeckými projektmi, ktoré sa na konkrétnom pracovisku riešia (obr. 2).

Obr. 2. Katedru pestovania lesov FLD ČZU v Prahe predstavil v zastúpení vedúceho katedry prof. Ing. Ivo Kupka, CSc. (Foto: Ing. Anna Tůčeková, PhD.)

Z podujatia bol vydaný aj zborník, resp. publikácia s recenzovanými príspevkami: Štefančík, I. (ed.): *Proceedings of Central European Silviculture*. Zvolen, NLC, 2014, 219 s. ISBN 978-80-8093-187-2, ktorý obsahuje celkovo 28 príspevkov, ktoré sú rozdelené do 4 blokov, podľa ich zamerania (Obnova, Štruktúra lesa, Produkcia, Lesy a prostredie).

Druhý deň stretnutia bol venovaný exkurzii, ktorú odborne zabezpečila Výskumná stanica Štátnych lesov TANAP-u (doc. Ing. Peter Fleischer, PhD.) v spolupráci so Štátnymi lesmi TANAP-u (Ing. Ján Marhefka). Cieľom exkurzie bolo oboznámiť účastníkov konferencie s vývojom pomerov a stavom obnovy v porastoch postihnutých ničivou vichricou v roku 2004 na trvalých výskumných plochách v okolí Vyšných Hágov a Novej Polianky v TANAP-e a tiež s dôsledkami vichrice z mája 2014 na zvyšky dospelých i obnovujúcich sa mladých lesných porastov.

Na prvej exkurznej zastávke mali účastníci možnosť vidieť revitalizáciu lesných porastov po 10 rokoch, ktoré uplynuli od veternej smršti „Alžbeta“, ktorá 19. 11. 2004 postihla územie na výmere vyše 12 tis. hektárov. Okrem toho bola prezentovaná tiež ukážka výskumných aktivít a prístrojového vybavenia, ktoré boli zamerané na monitorovanie zmien prostredia po spomínanej veternej kalamite (obr. 3). V rámci výskumu sa tu sledujú mikroklimatické parametre (teplota a vlhkosť vzduchu a pôdy, slnečná radiácia, bilancia žiarenia, fotosynteticky aktívne žiarenie, tok tepla do pôdy, úhrn zrážok, rýchlosť a smer vetra). Na výskumných plochách sa tiež sledujú toky látok (atmosférická depozícia, chemické zloženie pôdných vôd, obsah látok v povrchových vodách, pôdna respirácia a hrubá primárna produkcia). Ďalej sa sledujú aj sukcesné zmeny vegetácie (druhové zloženie, biomasa, listová plocha, biometrické parametre drevín), pôdne vlastnosti (pH, C/N, mikroorganizmy a biologická aktivita), fauna (hmyz, drobné cicavce a škody zverou na lesných drevinách). Druhým exkurzným objektom bola monitorovacia výskumná plocha, ktorá slúžila za účelom sledovania stavu a procesov v nepoškodených lesných ekosystémoch. Na tejto ploche sa okrem mikroklimatických a geobiochemických parametrov sleduje aj transpirácia stromov, okamžité hrúbkové zmeny a potenciál pôdnej vody. Táto plocha bola postihnutá tohoročnou víchricou „Žofia“ z 15. 5. 2014, ktorá ju rozvrátila, pričom monitorovacie zariadenia ostali nepoškodené. Tým sa vytvorili jedinečné podmienky na sledovanie zmien ekologických procesov po rozvrate porastov na rovnakých plochách. Podrobnejšie informácie o objektoch terénnej exkurzie boli k spracovanú v „Exkurznom sprievodcovi“.

Obr. 3. Odborný výklad doc. Ing. Petra Fleischera, PhD. z Výskumnej stanice Štátnych lesov TANAPu na exkurznej zastávke (Foto: Ing. Anna Túčeková, PhD.)

Záverom možno konštatovať, že jubilejné 15. česko-slovenské stretnutie pracovníkov v problematike pestovania lesa bolo zorganizované na vysokej odbornej i spoločenskej úrovni, na čom sa zhodli všetci zúčastnení, ktorí zároveň ocenili konanie takýchto stretnutí ako veľmi efektívneho i po spoločenskej stránke žiaduceho spôsobu získavania a výmeny najnovších vedeckých poznatkov na medzinárodnej úrovni.

Igor Štefančík
Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen,
T. G. Masaryka 2175/22, SK – 960 92 Zvolen,
e-mail: stefancik@nlcsk.org